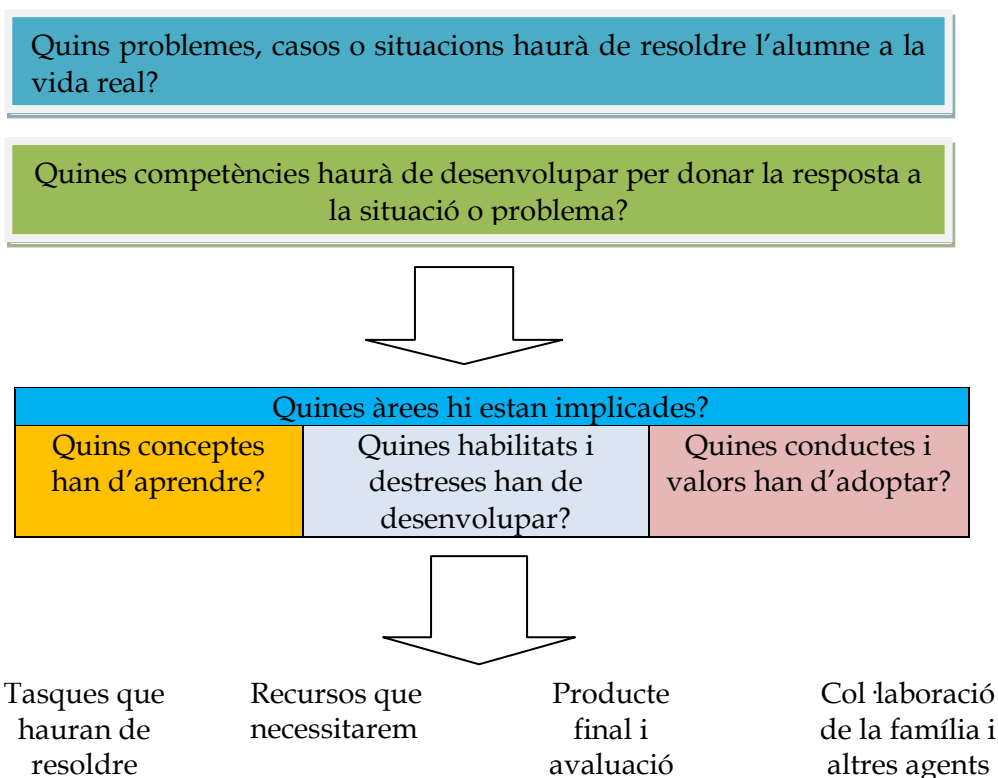

1. PROJECTES DE TREBALL, TREBALL PER PROJECTES O GRUPS D'INVESTIGACIÓ

NOM:	PROJECTES DE TREBALL, TREBALL PER PROJECTES O GRUPS D'INVESTIGACIÓ
DESCRIPCIÓ:	<p>És una forma de treballar de caràcter obert que pressuposa implicar-se col·lectivament i de forma negociada en la resolució de problemes. Entén l'aula com una comunitat d'aprenentatge en què és necessària la participació i cooperació de tots els seus membres per construir coneixement compartit.</p> <p>Els projectes són formes de treballar poc estructurades que l'alumne ha de definir. La resolució és complexa i sempre comporta múltiples solucions que poden ser més o menys adequades en funció d'uns criteris prèviament establerts.</p>
FASES D'APLICACIÓ:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Elecció del projecte <ul style="list-style-type: none"> ➤ Motivar, argumentar, escollir, definir. ➤ Què en sabem? Activar els coneixements previs. ➤ Què volem saber? Elaboració d'un índex o mapa conceptual. 2) Planificació del projecte: què hem de fer? <ul style="list-style-type: none"> ➤ Recerca creativa d'accions, avaluar la viabilitat de les accions, decidir les accions, temporalitzar les accions, distribuir les tasques i els rols. 3) Desenvolupament de les accions: fem-ho! <ul style="list-style-type: none"> ➤ Buscar informació, organitzar-la, seleccionar la més rellevant, comunicar-la, constatar que es compleix el pla d'acció, regulació de l'aprenentatge. 4) Avaluació: com ha anat? <ul style="list-style-type: none"> ➤ Avaluar l'aprenentatge, avaluar el procés, avaluar el producte. ➤ Autoavaluació i/o coavaluació.
ORIENTACIONS:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Facilitar que els alumnes verbalitzin les seves preguntes: què els agradaria saber? 2) Facilitar que els alumnes proposin accions que els permetin resoldre les preguntes plantejades i ajudar-los en l'avaluació de la seva viabilitat. 3) Facilitar el treball en equip. 4) Guiar en la selecció de la informació i la seva

	<p>organització.</p> <p>5) Aportar criteris d'avaluació del procés i dels productes resultants.</p>
LÍMITS:	Es planteja el debat de treballar pocs temes i en profunditat o molts temes i de forma més superficial.
BIBLIOGRAFIA:	<ul style="list-style-type: none"> – Monereo, C. i Duran, D. (2001). <i>Entramats. Mètodes d'aprenentatge cooperatiu i col·laboratiu</i>. Barcelona: Edebé. – Hernández, M. i Ventura, M. (1992). <i>La organización del currículum por proyectos de trabajo</i>. Barcelona: Graó/ICE. – Mases, M i Molina, M. J. (1996). "De las intenciones a la práctica". <i>Cuadernos de Pedagogía</i>, 243, 54-57. – Notivol, M. (1998). "Trabajar por proyectos". <i>Cuadernos de Pedagogía</i>, 267, 23-26. – Ollé, M. (1996). "Marruecos: un proyecto de trabajo en el parvulario". <i>Aula</i>, 50, 49-53. – Zabala, A. (1993). "La globalización, una fórmula de aproximarse a la realidad. Signos". <i>Teoría y práctica de la educación</i>, 8-9, 110-120.

➤ **Planificació d'un projecte**

➤ **Qüestions bàsiques per dissenyar un projecte (I)**

Planificació	
1. Tema o pregunta de recerca	Continguts disciplinaris, temes o problemes de la vida quotidiana, festes locals, nacionals o internacionals, projectes de serveis...
2. Àrees	Disciplinari ⇨ Interdisciplinari
3. Grau d'estructuració del plantejament	Autonomia limitada ⇨ Màxima autonomia
4. Continguts que es treballaran i resultats esperats	1. Coneixement i desenvolupament d'habilitats 2. Estratègies i disposició per a l'aprenentatge
5. Rellevància	Real/Educativa
6. Duració	Reduït/Extens

➤ **Tema o pregunta de recerca**

- Intrigant, que inciti al desig de saber coses noves
- Complex
- Problemàtic
- Connectat amb la realitat
- Que requereixi de discussió, de presa de decisions i de reflexió sobre el que es sap

➤ **Exemple de temes o preguntes de recerca**

- Què vull ser de gran? Els oficis
- Com era la nostra ciutat quan els nostres avis eren petits?
- Els aliments transgènics poden ser una solució per combatre la gana en el món?
- Les fonts d'energia renovables poden satisfer les necessitats de la població d'Espanya?

➤ **Temporalitat**

- Projecte reduït
 - Duració limitada (1-2 setmanes)
 - Proposta molt estructurada
 - Proposat pel docent
- Projecte extens
 - Duració llarga (1 trimestre o més)
 - Proposta poc estructurada
 - Proposta negociada amb el grup

➤ **Exemples**

- Projectes reduïts:
 - Tots els mitjans de comunicació són iguals? (Comparació del tractament de la mateixa notícia en mitjans de comunicació diferents)
 - Les descripcions: dissenyar un protocol per realitzar-les

- Instruments de mesura
- Projectes extensos:
 - Preparació d'un viatge
 - Coneguem Salvador Dalí

➤ **Qüestions bàsiques per dissenyar un projecte (II)**

Planificació	
7. Audiència	Docents, alumnes, comunitat d'aprenentatge.
8. Tasques	Les tasques han de ser alguna cosa més que simplement contestar preguntes concretes sobre fets o conceptes. Tipus de tasques: <ul style="list-style-type: none"> - Presentació del tema - Recerca d'informació - Estructuració i anàlisi de dades - Comunicació de resultats o elaboració del producte final
9. Producte	Presentació oral, presentació multimèdia, pòster, escrit...

➤ **Tipus de tasques:**

- Recerca i selecció de les fonts d'informació
- Analitzar i interpretar la informació
- Formular nous interrogants i dubtes, prenent noves decisions
- Establir relacions de causalitat, establir comparacions

Resum

Fase 1 Presentació	Es presenta un tema o problema. Es negocia amb la classe el tema o problema.	Què volem fer? Què hem de fer?
Fase 2 Planificació	Es formen els grups (3 alumnes). Es reparteixen els rols: secretari, coordinador, supervisor del temps.	Com ens organitzarem?
Fase 3 Desenvolupament	Proposar l'esquema del treball. Regular el procés a partir dels criteris d'avaluació consensuats.	Com ho podem fer? On busquem la informació? Qui ens pot ajudar? Ho estem fent bé?
Fase 4 Avaluació	Proposar activitats per avaluar el procés seguit i els aprenentatges realitzats.	Com hem treballat? Què he après?

Duran, D. "¿Solos ante el peligro? Las gafas que nos impiden ver la importancia de las interacciones entre los alumnos". A: Castelló, M. (coord.). *Enseñar a pensar. Sentando las bases para aprender a lo largo de la vida*. Madrid. Ministerio de Educación y Ciencia, 2007

<http://antalya.uab.es/ice/grai/>

7. El grup d'investigació, quan l'aula es converteix en una comunitat científica

El treball per projectes o grup d'investigació és una metodologia de treball cooperatiu desenvolupat per Shlomo i Yael Sharan que, incorporant els treballs realitzats per Dewey, entén l'aula com una comunitat social en la qual es porta a terme una investigació d'un tema concret. De forma anàloga, igual que la comunitat científica construeix coneixement investigant en equips de treball i no en solitari, tots els membres de l'aula treballen un tema dividint-lo en diferents subtemes dels quals s'encarrega un equip determinat.

D'aquesta forma, tota la classe treballa el mateix objectiu didàctic, però cada equip ho fa mitjançant diferents continguts. Per exemple, podem plantejar als alumnes l'objectiu de conèixer què és una droga i quins són els riscos per a la nostra salut; oferir l'oportunitat que els alumnes escullin el tipus de droga a partir de la qual arribaran a l'objectiu pot afavorir la motivació. Això és justament el que va passar a l'equip del protagonista del fragment següent, que, coses de la vida, va acabar donant explicacions a un policia.

—Vaya, que vosotros elegisteis las drogas de síntesis...

—¡Sí señor, las drogas de síntesis! Una vez formados los equipos, Oriol nos recordó el objetivo y nos dijo que nos daba veinte minutos y que luego pasaría por cada equipo para negociar el plan de trabajo...

—¿Me estás diciendo que el profesor también es cómplice?

—¿Cómplice? Quizá. Cuando vino, le contamos nuestro plan: primero definiríamos las drogas de síntesis, para lo que teníamos previsto consultar unos libros de la biblioteca y también ir a buscar información a un servicio de prevención de toxicomanías... Después, intentaríamos indagar sobre las posibles razones que llevan a los jóvenes a consumir este tipo de drogas, para que la campaña conectara con las causas reales. Se nos había ocurrido hacer una pequeña encuesta sin significación estadística, pero con valor orientativo. Le comentamos que quizá sería interesante hablar con algún especialista, pero que no sabíamos con quién. Gerardo decía que podía servir una amiga de su padre, farmacéutica. Y, por último, diseñaríamos la campaña de prevención, ya que todavía no nos habíamos puesto de acuerdo sobre la actuación concreta.

—¿Y vuestro profesor os sugirió ir más lejos?

—Sí, ya lo creo. De hecho, nos sugirió una bibliografía y un vídeo. Nos recomendó que para lo de las causas fuéramos a entrevistar a un educador de calle y nos facilitó su teléfono. Nos dijo que habláramos con el profesor de química para conocer la composición y las consecuencias del consumo de estas drogas, información que después

podríamos contrastar con la farmacéutica; y nos dio ideas para la concreción de la campaña: comentó que podríamos hacer un cartel, una canción, un cómic o un mural.

—¿Y nada más?

—También nos pidió que elaborásemos una lista de tópicos sobre las drogas de síntesis, que al final del trabajo tendríamos que confirmar o no. Nos sugirió un par: son sustancias nuevas y no crean adicción. Nosotros añadimos: son afrodisíacas, se consumen el fin de semana y se pueden controlar, no están prohibidas por la ley y se usan en farmacia.

—¡Todo eso es mentira!

—Sí, claro. Son tópicos, historias falsas que la gente da por buenas. Como nosotros antes de hacer el trabajo.

—¿Y el profesor no os propuso incorporar a vuestro trabajo la fabricación de pastillas?

—No. Nos hizo ver cómo nuestras actividades recogían aspectos de lengua, sociales, naturales, matemáticas y educación física. Nos recomendó que comentásemos la relación que hay entre las drogas de síntesis y la música, para que hubiera en el trabajo alguna actividad de esta materia. Y también que, ante la complejidad y la gran variedad de drogas de síntesis, no centráramos en el éxtasis.—O sea que en el éxtasis...

(Monereo i Duran 2002: 136-137)

Els equips s'organitzen de forma autònoma en funció d'un pla de treball acordat amb el professor. La negociació del pla de treball —delimitant el camp d'actuació, complimentant activitats, facilitant la temporalització i aportant recursos i fonts d'informació— té un paper clau en l'actuació del docent. Es tracta, doncs, de negociar un guió que assegurí la consecució de l'objectiu didàctic i que, a més, ofereixi un marge d'autonomia a l'equip per tal que se sentin amos del seu procés de treball.

La contribució del docent es centrarà en la minitutorització de les activitats i de la distribució de les tasques i responsabilitats sota el principi de la interdependència positiva. Mitjançant el seu seguiment haurà d'oferir ajudes als diferents equips en forma de recursos i orientacions.

Els treballs dels equips sempre acaben en una posada en comú, durant la qual exposen, davant la resta de la classe, el procés seguit i els resultats obtinguts, tal com fan els científics en un congrés. És important preparar bé la presentació i dotar-la de caràcter d'avaluació. D'aquesta manera, qualsevol membre de l'equip ha de poder adonar-se de les qüestions essencials, tot forçant la interdependència positiva. Pot resultar útil demanar als equips que preparin preguntes sobre el contingut que exposen amb la finalitat de garantir l'atenció i la comprensió del grup-classe. També es poden realitzar activitats de coavaluació entre els equips

El procés del treball cooperatiu permet al docent valorar el progrés dels equips i dels membres que els formen. Aquestes dades es poden complementar amb valoracions del producte resultant i amb una autoavaluació de l'equip, en la qual, a partir de les reflexions sobre els diferents passos seguits i la

superació o no de les dificultats, podràs adquirir un major grau d'autonomia i conèixer-se millor com a aprenents cooperatius.

PLA D'EQUIP

Nom de l'equip:.....
Membres de l'equip:

Objectius de l'equip:

Distribució de tasques i rols:

Temporització:

Fonts d'informació i recursos:

DIARI DE LA SESSIÓ DE TREBALL

Nom de l'equip:	Cursos:
------------------------	----------------

Data de la sessió:

Què hem fet?

VALORACIÓ I ACORDS ASSOLITS. PLANIFICACIÓ DE LA PROPERA SESSIÓ

ANOTACIONS ESPECIALS (DUBTES, PROBLEMES)

El supervisor de l'equip